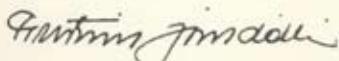


Guðrún Gunnarsdóttir er fyrir löngu orðin viðurkenndur listamaður. Undanfarna áratugi hefur list hennar þróast í gegnum hefðbundin form og efnistök veflistarinnar samtímis því að listakonan hefur lagt sig fram við að útvíkka landamæri listarinnar. Á þessari sýningu vefur listakonan skúptúra í járn og virkjar rýmið sem umgjörð fyrir verkin. Þetta eru fingerð verk þar sem línan/þráðurinn leiðir listamanninn inn á áður ókannaðar slóðir.

Við bjóðum Guðrúnu Gunnarsdóttur velkomna á Kjarvalsstaði með þennan nýja áfanga í list sinni.

Guðrún Gunnarsdóttir is a long-established artist in Iceland. In the space of two decades her art has evolved through the conventional forms and techniques of woven art, at the same time as she has striven to extend the boundaries of art. At this exhibition she is showing works woven from iron, activating the space as a framework for them. These are delicate works in which the line/thread leads the artist into previously uncharted territory. We are pleased to welcome Guðrún Gunnarsdóttir to Kjarvalsstadir with this new phase in her art.



Formaður menningarmálanefndar Reykjavíkur/Chair,
Cultural Committee of the City of Reykjavík

Auður Ólafsdóttir

Listin á tímum þráðlausra samskipta



Kjarvalsstaðir
Listasafn Reykjavíkur
Reykjavík Municipal Art Museum

Listin á tímum þráðlausra samskipta

Á tímum þráðlausra samskipta sem kennd eru við vef og net lifir þráðurinn góðu lífi í listinni. Söguþráðurinn hefur verið hafinn upp á fyrrí stall í bókmenntum og um myndverk almennt má segja að þau þyki ekki gild nema í þeim búi þráður röklegrar lishugsunar. Litlum sögum fer hins vegar nú af því ferli sköpunar sem byggir á þráðlausu sambandi við sitt innra sjálf, við undirlendur hvatanna og rökleysunnar. Að minnsta kosti fer þeim listamönnum fækkandi í bili sem tjá sig á opinberum vettvangi um ósjálfráðar athafnir á sviði sköpunar og tilfinningaflæðis.

Uppistaðan í verkum Guðrúnar Gunnarsdóttur er þráðurinn. Líklega á sá þráður upphaf sitt í veflistinni en hefur í nýjustu verkum listakonunnar verið slitinn úr upprunalegu samhengi hins ferhyrnda og voðmjúka flatar og tekið eigin, sjálfstæða stefnu.

Líkt og flestar aðrar listgreinar hefur veftistin á undanförnum árum tekið eigin tilvistarforsendur til athugunar og endurskoðunar á róttækan hátt. Í því sambandi hefur gjarnan verið minnt á það að listgreinin væri komin inn á svið skúptúrs en oft gleymst að benda á þá staðreynd í leiðinni að hugmyndafræði hinna mjúku efna hefur, til að mynda hvað áferð snertir, ekkert síður gengið inn í þrívífddarsköpun. Til að gera skil samruna ólíkra listgreina hafa verið hönnuð ný hugtök á borð við „mjúkefnalist“ og „þráðlist“, en hið síðarnefnda hefur hlotið nokkurn hljómgrunn hér á landi.

Það er þó ekki myktin sem Guðrún Gunnarsdóttir færir þrívíddinni, því þráður hennar á ekkert skylt við ullarband, heldur er um að ræða ýmsar tegundir af vír af fínlegri gerðinni; grænan og svartan blómavír, silfurgráan bindivír, mótavír, koparvír. Í kilómetravís. Og í bland við vírinn notar hún gúmmíræmur.

Vír er þeim eiginleikum gæddur að vera sterkur en þó sveigjanlegur, það má beygja hann, snúa upp á hann, móta úr alls kyns munstur og klippa hann til, líkt og skrúðgarðyrkjumaður klippir til trjábrúskra, og síðast en ekki síst hefur vírinn það fram yfir garnið að með einföldum aðferðum má skapa úr honum þrívíddarverk. Mörg þráðlistarverk byggja beinlínis á því að afneita skilyrðum vefstólsins. Guðrún tekur þráðinn úr upprunasamhengi sínu og gerir tilraunir með þanþol hans og formræna möguleika. Þessum verknaði má ef til vill líkja við það að málari færði litinn af undirstöðu sinni, striganum og ynni með hann einan sér, líkt og franski listamaðurinn Arman sem í verki frá árinu 1968 sýndi rauðan lit undir plexígléri, einan sér, beint úr túpunni, án tengsla við nokkurn skapaðan hlut. Reyndar mun „málverk“ Armans ekki hvað síst hafa verið hugsað sem umsnúningur á hinum hreinu litagildum abstrakt-listarinnar.

Hefðbundin vinna við vefstól krefst mikils undirbúnings, útreikninga, ögunar og þolinmæði og gefur lítið svigrúm fyrir expressjónísk tilþrif eða skapandi „slys“ á borð við það þegar málari rekur blautan pensil í striga. Þráðarskúptúrar Guðrúnar eru allir ofnir af fingrum fram, mótaðir berum höndum líkt og striður leir. Það er ekki erfitt að sjá hvílíkt frelsi aðferðafræði vírþráðarins býour upp á í samanburði við hinn klassíkska vef.

Guðrún Gunnarsdóttir er efniskona að því leytinu til að verk hennar byggja á tilfinningu fyrir efni, áferð og yfirborði. Þau eru áþreifanleg og kalla á snertingu, viðkomu. Á þeim tuttugu árum sem liðin eru síðan hún útskrifaðist úr vefnaðarnámi á verkstæði Kims Navers í Kaupmannahöfn hefur Guðrún gert tilraunir með margs konar efnivið í

verkum sínum; ull, hör, bómull, tágar, pappír, tré, hamp, og á síðustu einkasýningum sínum, í Gallerí Úmbru árið 1994 og í Slunkaríki árið 1995, sýndi hún vír- og gúmmíverk, líkt og nú á Kjarvalsstöðum, flest þó nokkuð smærri í sniðum.

Verkum Guðrúnar á sýningunni má formrænt skipta í two flokka.

Öðrum þræðinum er um að ræða lokuð verk, þetta efnismassa þar sem vírþráðurinn hefur verið vafinn saman í hnykil, í ætt við hnerti eða egg. Um er að ræða verk sem umlykja tómið og eru án inngangs. Slík verk mætti kalla miðleitin verk. Ekki er óeðlilegt að einhverjum detti í hug samlíkingar við ýmis kynleg sjávar- og fjörudýr, sjái jafnvel fyrir sér gaddabrynjur sumra lindýra og margvíslegan fálmaraútbúnað lífríkisins. Í veflistinni þykir sjálfsagður hlutur að fela endann og telst ekki einu sinni með þegar vísað er til vandaðra vinnubragða. Verk Guðrúnar fylgja ekki endilega þeirri einföldu reglu og standa stríðir endarnir — jafnvel tugum saman — út úr einu og sama verkinu. Broddboltar hennar eru þó ekki neinir vígahnættir, þar sem broddendarnir eru ekki banvænir, meira í ætt við nálar eða prjóna en til að mynda hnifaverk Jóns Gunnars Árnasonar myndhöggvara. Ef til vill mætti segja ögrunina ísmeygilegri, jafnvel kvenlegri.

Hinum þræðinum er um að ræða opin verk, í ætt við spuna út í tómið, þar sem veikir þræðir fíkra sig eftir sýningarveggjum. Þau mætti kalla miðflóttaverk. Opnu verkin eru mismunandi gisin, allt frá því að vera þéttriðin svört vírblúnda til þess að vera veikbyggður grár vefur, svo lausbyggður að hann er nær ósýnilegur á hvítum grunni veggsins. Slík verk eru í eðli sínu mjög grafisk, eru þrívið teikning. Uppruni munstranna er af ýmsum toga, sum eru hugsarsmíð myndlistarmannsins, önnur eiga sér beinar skírskotanir, líkt og þekkja má krosssaumaða blúndu af faldbúningi Sigurðar Guðmundssonar málara á Þjóðminjasafninu, útfærða í vír, í einu verka Guðrúnar. Öll byggja opnu verkin tilvist sína að miklu leyti á götunum og

loftstreyminu sem leikur um þau.

Í hefðbundinni tvívídd sinni gefur vefurinn kost á tveim meginstefnum, láréttu og lóðréttu. Þótt Guðrún sé að vinna með línuna er hún aldrei þráðbein og raunar hvorki lárétt né lóðrétt þegar listakonan hefur farið um hana höndum. Práðarskúlp túrarnir eru veggverk og láréttir og lóðréttir ásar koma eingöngu fram þegar verkin eru hengd upp til sýningar, þegar lífrænum hnöttunum hefur verið skipað í beinar raðir á veggjunum eða fínofin víravirkin verið hengd upp, ýmist langsum eða þversum.

Listakonan deilir ekki hugmyndum margra kollega sinna í samtímanum um mátt stærðarinnar. Að vísu hafa verk Guðrúnar verið af ýmsum stærðum, allt frá stórum formfostum vegteppum til agnarsmárra míniatúra, eins konar mikrókosmosa sem hafa í sér fólginn nokkurn andlegan skyldleika við austurlenska list. Tílhneiting hennar hefur oft fremur verið að púsla smærri verkum saman í stærri heildir, búa til smápartasýningar. Þannig mætti í sumum tilvikum tala um eitt stórt verk samsett úr mörgum smærri einingum.

Guðrún Gunnarsdóttir hefur á síðustu árum verið að fikra sig áfram með möguleika þráðarins í þrívíddinni. Segja má að þráður hennar leiði auga áhorfandans langt út fyrir afmarkaða veggi sýningarsalarins. Í raun er ekkert sem hindrar frekari vöxt verka hennar út í óvissuna.

Art in the Wireless Age

In an age of global communications by the wireless and the Web, threads and strands are alive and well in art. The well-spun yarn of the storyteller has been exalted anew in literature, and in the case of the visual arts it can broadly be said that works are not given much credence unless they contain the finely-woven thread of artistic logic. A much lower profile is given today, however, to the creative process which is based on invisible threads that link up with the inner self with the hinterlands of instinct and illogicality. At least, at present a dwindling number of artists express themselves publicly about instinctive creative acts and the flow of the emotions.

The basic element of Guðrún Gunnarsdóttir's works is the thread. This thread probably originates in tapestry, but in her most recent works it has been plucked from its original context of the rectangular, soft surface and has pursued its own independent course.

Like most other branches of the arts, textile art has been making radical enquiries and reappraisals regarding its own existential foundation in recent years. In this respect it has often been pointed out that textiles have entered the realm of sculpture, while ignoring at the same time the fact that the ideology of soft materials, for example in terms of texture, has to no less an extent entered the realm of three-dimensional creation. To outline the fusion of different branches of the arts, new concepts have been coined such as "soft material art" and "fibre art," the latter earning some advocacy in Iceland.

However, it is not softness that Guðrún Gunnarsdóttir brings to three-dimensionality, because her thread has nothing to do with woollen yarn, but involves instead various types of wire, of the more delicate variety: green and black wire for holding flowers, silver-grey binding wire, frame wire, copper wire. Miles of it. And alongside wire, she works with rubber strips.

Wire has the quality of being strong but at the same time malleable, it can be bent, twisted, formed into all kinds of patterns and cut to shape, like topiaries trimmed in ornamental gardens, and last but not least wire has the advantage over yarn that, by simple means, it can be used to produce three-dimensional works. Many fibre art works are directly based on rejecting the conditions imposed by the loom; perhaps Guðrún Gunnarsdóttir's act of removing the thread from its original context and putting its elasticity and formal potential to the test may be compared to a painter who would remove the colour from its foundation, the canvas, and work with it by itself. Like the French artist Arman, whose work from 1968 showed a red colour under plexiglass, on its own, straight out of the tube, bearing no relation to anything whatsoever. In fact, Arman's "painting" was conceived not least as a way of upturning the pure colour values of abstract art.

Traditional loom work requires a large amount of preparation, calculations, discipline and patience, and leaves little scope for expressionist flourishes or creative "accidents" such as the painter's act of putting a wet brush against the canvas.

Guðrún Gunnarsdóttir's thread sculptures are all woven by improvisation, shaped with her bare hands like rough clay. It is fairly obvious how much freedom the methodology of the wire thread offers, compared with classical textiles.

Guðrún Gunnarsdóttir is a material artist insofar as her works are based on a sense of material, texture and sur-

face. They are tangible and asked to be touched and felt. During the twenty years since she completed her studies in weaving at Kim Naver's studio in Copenhagen, she has experimented with many types of material in her works: wool, flax, cotton, wicker, paper, wood and rope, and at her last solo exhibitions at Gallerí Úmbra in 1994 and Slunkaríki in 1995 she exhibited wire and rubber works, like the present exhibition at Kjarvalsstadir, although most of them then were on a smaller scale.

From a formal perspective, her works at this exhibition fall into two groups.

On the one hand there are closed works, involving a tight material mass in which the wire thread has been wound together into bundles, akin to orbs or eggs. These are works which enclose an empty space and have no point of entrance. They may be termed "centripetal." It is not unnatural for them to suggest resemblances to a variety of strange marine and littoral animals, even conjure up visions of the spiky armour of certain molluscs and the complex feeler structures of the world of nature. In textiles, it is taken for granted to hide the end of the thread; this even goes without saying as one of the weaver's skills. Gudrún Gunnarsdóttir's works do not necessarily obey this simple rule, and stiff ends – dozens of them, even – stand out of the self-same work. Her spiked orbs are not belligerent, however, since there is no fatal threat in their barbs, which have a greater affinity to pins or to needles than do, for example, Jón Gunnar Árnason's knife sculptures. Their challenge may be called more subtle, perhaps even more feminine.

On the other hand there are open works, suggesting improvisations into emptiness, where weak threads inch their way along the exhibition wall. These may be called centrifugal works. The open works vary in density, from a tightly meshed black wire frill to a frail grey web, so loosely constructed that it is almost invisible against the white background of the wall. Such works are by nature very graphic;

they are three-dimensional drawings. Their patterns originate from various sources: some are the brainchild of the artist, others have direct allusions, for example in the way that the cross-stitched frill from the national costume designed by Sigurdur Gudmundsson in the nineteenth century and now on display at the National Museum of Iceland can be recognized, developed in wire, in one of Guðrún Gunnarsdóttir's works. All the open works base their existence to a large extent on the gaps in them and the currents of air that pass through them.

In its traditional two-dimensional form, weaving offers two main directions: horizontal and vertical. Even though Gunnarsdóttir is working with the line, it is never straight and linear, and in fact neither horizontal nor vertical after its treatment by her. Her thread sculptures are wall art, whose horizontal and vertical axes only emerge by virtue of the works being hung up for exhibition. When these organic orbs have been arranged into straight rows on the walls or the finely spun wire works have been hung, either lengthwise or crosswise.

Guðrún Gunnarsdóttir does not share the widespread view of her colleagues today about the power of size and scale. Admittedly, her works have come in all sizes, ranging from large, strictly formal wall carpets to tiny miniatures, kinds of microcosms which incorporate a certain spiritual affinity to Oriental art. Rather, she has often shown a tendency to piece together smaller works into a larger whole, to produce exhibitions of components. In some cases, therefore, it is possible to talk of a single large work assembled from many smaller units.

In recent years Guðrún Gunnarsdóttir has been edging her way forward with the possibilities of the thread in three dimensions. Her thread can be said to lead the spectator's eye far beyond the limited walls of the exhibition space. Really there is nothing to impede the further growth of her works out into the unknown.

Guðrún Gunnarsdóttir

f. 1948 /born 1948

Nám/Education:

- 1987 Haystack Mountain School of Art and Craft, Maine,
Bandaríkjunum
1972-75 Vefnaðarnám á verkstæði Kims Navers, Kaupmannahöfn/
Tapestry, Kim Naver studio, Copenhagen

Einkasýningar/Solo exhibitions:

- 1996 Kjarvalssstaðir, Reykjavík
1995 Slunkaríki, Ísafirði
1995 Gallerí norska textillistamanna í Ósló, Noregi/
Nordic textile artists' gallery, Oslo
1995 Safnahús Borgarfjarðar, Borgarnesi
1994 Gallerí Úmbra, Reykjavík
1994 Norræna vinnustofan í Bergen, Noregi/
Nordic workshop, Bergen, Norway
1993 Safnaðarheimill Hrunakirkju, Hrunamannahreppi
1993 Listasafn ASÍ, Reykjavík
1991 Gamla pakkhusið, Höfn í Hornafirði
1990 Norræna húsið, Reykjavík/Nordic House
1988 Kjarvalssstaðir, Reykjavík
1986 Gallerí Hallgerður, Reykjavík
1981 Gallerí Langbrók, Reykjavík

Helstu samsýningar síðan 1990/Main joint exhibitions since 1990:

- 1996 „Handshake”, Fredriksbergs Vandtårn, Kaupmannahöfn/
Copenhagen
1996 „14x14” - Smælki. Gallerí Úmbra, Reykjavík
1995 „Þetta get ég nú gert”, Norræna húsinu, Reykjavík/Nordic
House
1995 Verk úr eigu Listasafns Reykjavíkur, Kjarvalsstöðum, Reykjavík
1995-96 „Intention”, Nordisk Textiltriennal VII, Farandsýning um
Norðurlönd/Travelling exhibition in Scandinavia
1993 Íslensk-ameríski listiðnaðarsjóðurinn, Perlunni, Reykjavík/
Icelandic-American Industrial Design Fund
1993-94 Norræn baltnesk hönnunarsýning, farandsýning um
Eystrasálslöndin og Svíþjóð/Nordic-Baltic design, travel-
ling exhibition in the Baltics and Sweden
1992-93 Form Island II, farandsýning um Norðurlönd/Travelling
exhibition in Scandinavia
1992-93 Nordisk Textiltriennal VI, farandsýning um Norðurlönd/
Travelling exhibition in Scandinavia
1992 Íslensk textillist, Tallin, Eistlandi/Icelandic textile art,
Tallin, Estonia
1991 „Það gefur auga leið”, Ásmundarsal, Reykjavík
1991 Malungs Konstförening, Malung, Svíþjóð/Sweden
1990 8th International Biennal of Miniature Textiles Savaria
Museum, Ungverjalandi/Hungary

Verk í eigu opinberra aðila/Works in public collections:

- Listasafn Íslands/National Gallery of Iceland
Listasafn Reykjavíkur/Reykjavík Municipal Art Museum
Listasafn Borgarness/Borgarnes Art Museum, W. Iceland
Savaría Museum, Szombathely, Ungverjalandi/Hungary
Toyama Design Center, Japan

Menningarmálanefnd Reykjavíkur/*The Cultural Committee of the City of Reykjavík*:

Guðrún Jónsdóttir, formaður/*chair*
Guðrún Ágústsdóttir
Helgi Pétursson
Inga Jóna Þórðardóttir
Jóna Gróa Sigurðardóttir

Tryggvi Baldvinsson
Þór Vigfússon

Forstöðumaður Kjarvalsstaða/*Director of Kjarvalsstaðir*/
Reykjavík Municipal Art Museum:
Gunnar B. Kvaran

Ljósmyndun/*Photography:*
Kristján Pétur Guðnason

Pýðing/*Translation:*
Bernard Scudder

Yfirlestur handrita/*Proofreading and editing:*
Mörður Árnason

Hönnun sýningarskrár/*Catalogue design:*
Porbjörg Br. Gunnarsdóttir

Umsjón með gerð sýningarskrár/*Catalogue production:*
Anna Friðbertsdóttir
Porbjörg Br. Gunnarsdóttir

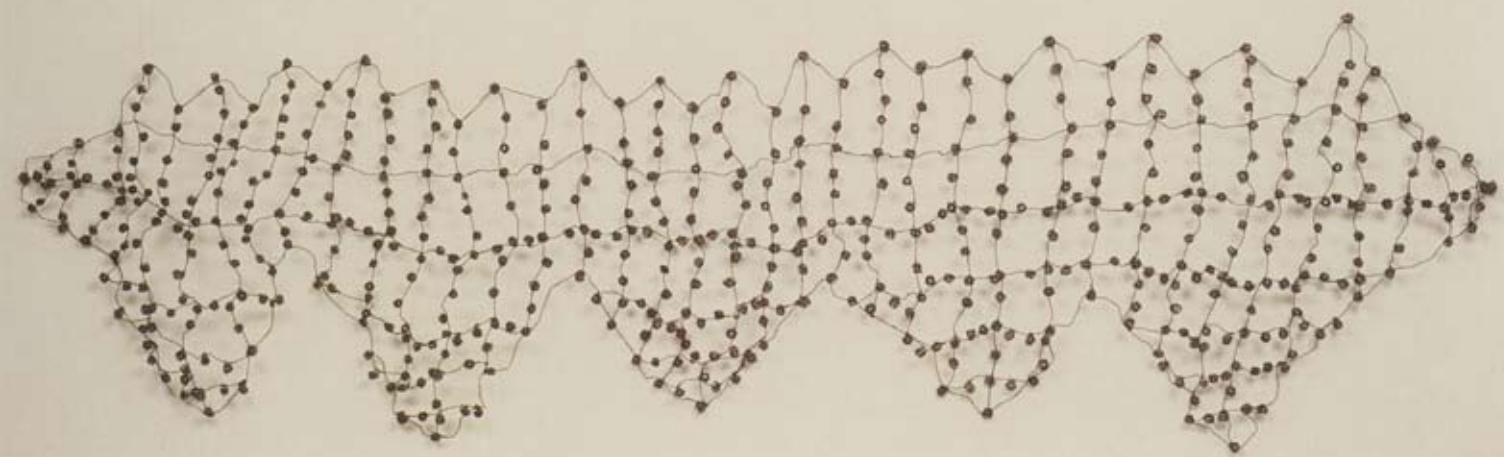
Skeyting og filmuvinnsla/*Colour separation and montage:*
Prentsmiðjan Grafík hf.

Prentun og bókband/*Printing and bookbinding:*
Prentsmiðjan Grafík hf.

© Kjarvalsstaðir
Listasafn Reykjavíkur
The Reykjavík Municipal Art Museum
september—óktóber 1996

ISBN 9979-874-71-6

GUÐRÚN GUNNARSDÓTTIR



Refill, 1996
vín, 80x280x5 cm

Drape, 1996
wire, 80x280x5 cm

Kjarvalsstadir — Listasafn Reykjavíkur / Reykjavík Municipal Art Museum

Guðrún Gunnarsdóttir, f. 1948/b. 1948



Sjávarfitjungar, 1996

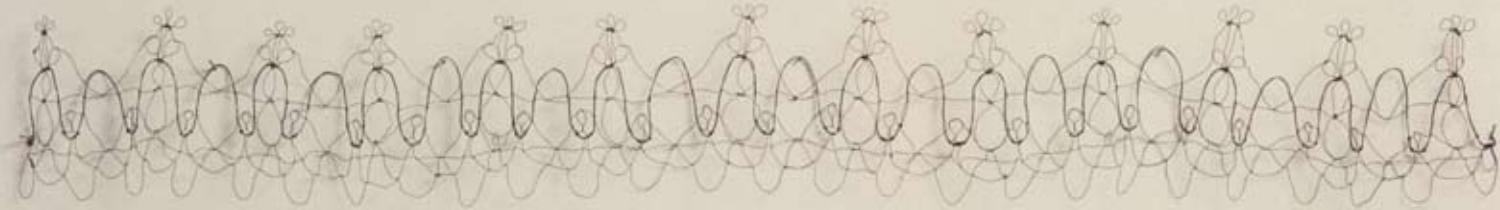
vír, gumi, 50x108x22 cm 3 hlutar

Goose-grass, 1996

wire, rubber, 50x108x22 cm 3 objects

Kjarvalsstadir — Listasafn Reykjavíkur / Reykjavík Municipal Art Museum

Guðrún Gunnarsdóttir, f. 1948/b. 1948



Víravirki I, 1996

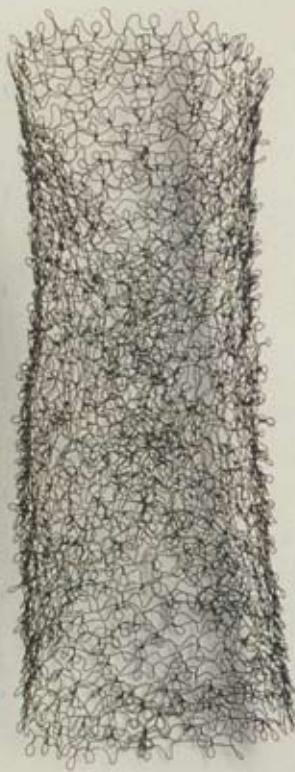
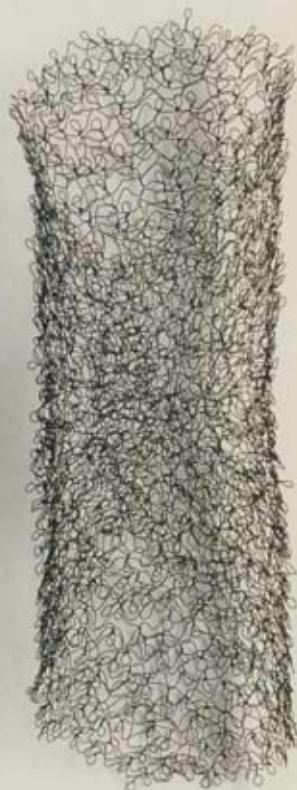
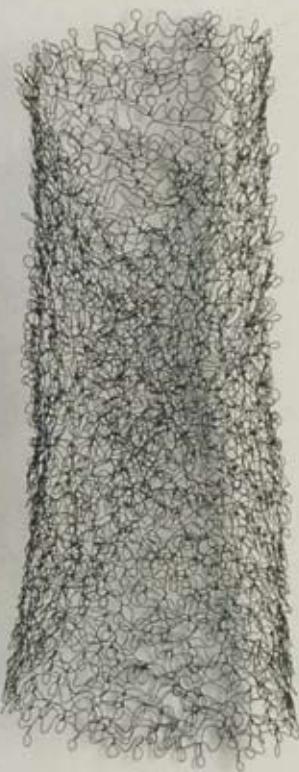
wire, 17x130x4 cm

Filigree I, 1996

wire, 17x130x4 cm

Kjarvalsstadir — Listasafn Reykjavikur / Reykjavik Municipal Art Museum

Guðrún Gunnarsdóttir, f. 1948/b. 1948



Hvítmosi, 1996

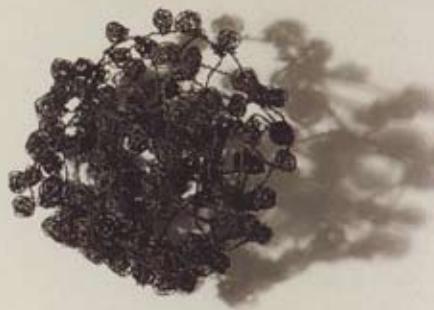
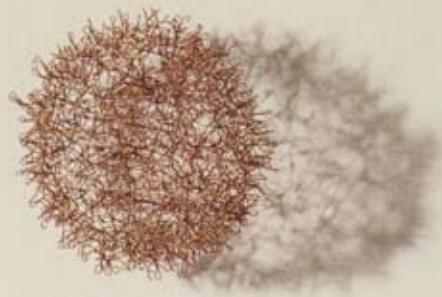
vír, 46x98x13 cm 3 hlutar

Peat moss, 1996

wire, 46x98x13 cm, 3 objects

Kjarvalsstaðir — Listasafn Reykjavíkur / Reykjavík Municipal Art Museum

Guðrún Gunnarsdóttir, f. 1948/b. 1948



Pörungar IV, VI, I, 1996

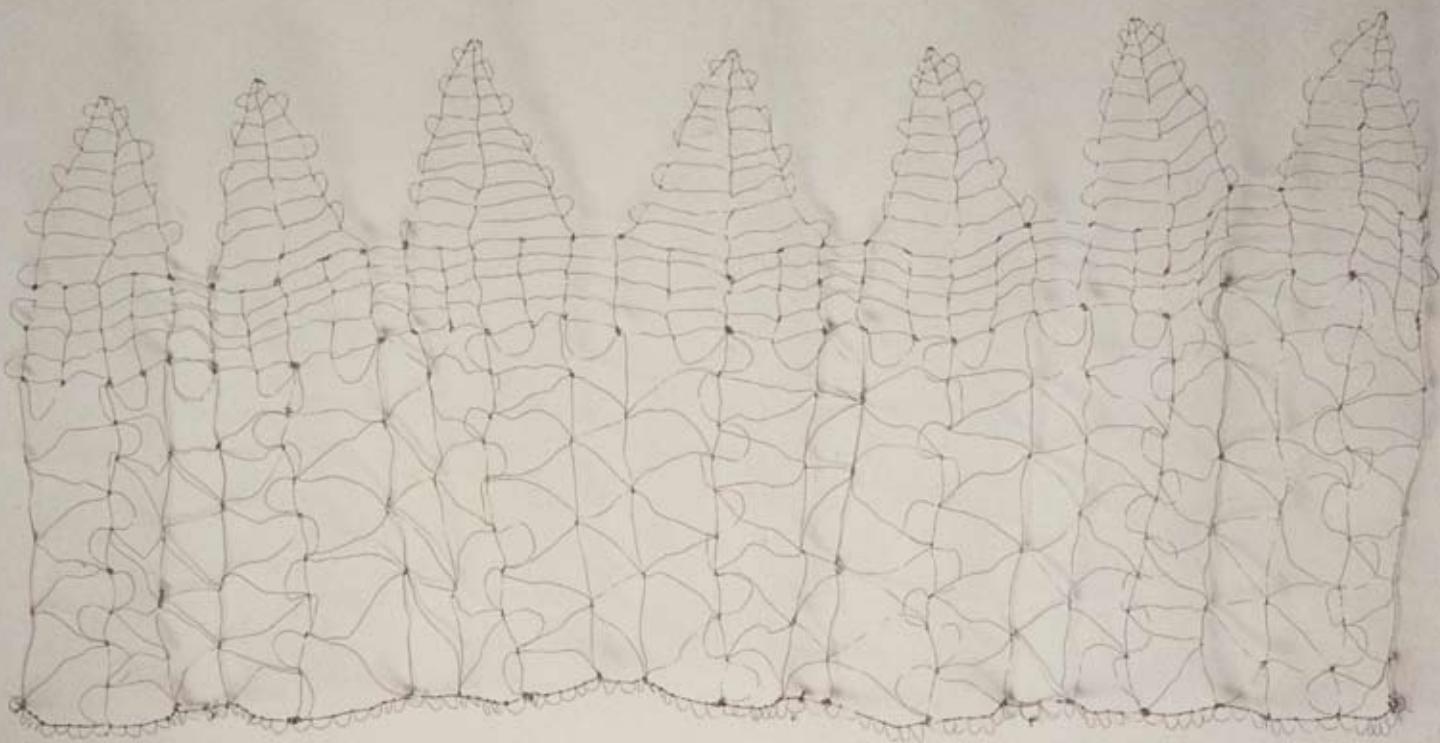
vír, 25x25x20 cm

Algae IV, VI, I, 1996

wire, 25x25x20 cm

Kjarvalsstaðir — Listasafn Reykjavíkur / Reykjavík Municipal Art Museum

Guðrún Gunnarsdóttir, f. 1948/b. 1948



Gudrún Gunnarsdóttir, f. 1948/b. 1948

width: 57x114x8 cm

*Spider, spider, spin your thread,
show me the berries in their bed.* 1996

Kóngsúlf, kóngsúlf, vísadu mér á berjamað, 1996
width: 57x114x8 cm

Kjarvalsstaðir — Listasafn Reykjavíkur / Reykjavík Municipal Art Museum